

Mariæ Bebudelse

Tekster: Es 7,10-14, 1 Joh 1,1-3, Luk 1,26-38

767 Tiden skrider

68 Se hvilket menneske

71 Nu kom der bud

201 Det hellige kors

477 Som korn

773 Bliv hos os

“Og Ordet blev kød og tog bolig iblandt os, og vi så hans herlighed, en herlighed, som den Enbårne har den fra Faderen, fuld af nåde og sandhed.”

Sådan skildrer Johannes Guds søns tilblivelse som menneske i verden. Og det er den samme begivenhed Lukas skildrer på sin noget mere håndfaste måde: Englen Gabriel kommer og fortæller Maria at hun skal føde Guds søn. Hun hører hvad englen siger og Guds søn begynder at vokse som foster i hende. Ordet: Guds søn, bliver kød, bliver Jesus.

Ordet skaber hvad det nævner siger vi. I alt fald hvis vi er grundtvigianere. Og det er jo tit noget sludder. Ordet skaber *sommetider*, hvad det nævner. Hvornår nemlig? Når ordet bliver hørt og troet i en sådan grad at den der hører det lader

sine kræfter og ressourcer fange ind af ordet og bestemme af ordet.

Ordet i sig selv er et vidunder. For hvad er et ord: en tanke svøbt i lyd! Og det er og bliver jo utroligt og mærkværdigt: når vi taler med hinanden, så flytter vi tanker, der er i vore hjerner ud i luften omkring os, og båret af lydbølger flytter tankerne ind i andre menneskers hoveder som deres tanker.

At ordet bliver lyd, det er et lille under der sker milliarder af gange hver dag. Men at ordet bliver kød, hvad betyder det? det betyder at Guds tanker flytter ud af Guds bevidsthed bliver ord i englens mund og høres af Maria og bliver et foster i hendes liv og fødes af hende som menneskebarnet Jesus. Det er ubegribeligt og uigennemskueligt. Javist. Men det ubegribelige og uigennemskuelige begynder sådan set allerede i det helt dagligdags fænomen at en tanke kan opstå i en hjerne af kød, kan formildes som lyd gennem luften for at blive tanke igen i et andet menneskes hjerne af kød.

Vort liv udspiller sig som en uigennemskuelig, ubegribelig virkelighed i en virkelighed, der er ligeså uudgrundelig. Ganske vist forstår vi mere og mere, men er alene det at vi forstår: at vores hjerne af kød kan spejle og kortlægge den virkelighed, den selv er del af, er allerede det ikke dybt gådefuldt?

Det ekstremt intime møde mellem mennesker der finder sted gennem ordene kan forløbe på forskellige måder. Et ord kan være så stærkt og et menneske kan være så svagt, at ordet der høres så at sige fejer alt, hvad der på forhånd var i mennesket der hørte det bort for selv at fylde det hele. Vi kender det fra religiøse omvendelser og en begejstringsrus, der kan gribe tilhørerne til et beåndet foredrag og føre til at de fluks lægger livet 180 grader om – eller fra hjernevask. Men der kan også ske det, at den fremmede tanke, man møder i ordet, man hører, går i dialog med de tanker, man selv har gjort sig eller som man bærer rundt på gennem den prægning, man gennem livet har været udsat for, så der sker en sammensmeltning mellem den nye tanke og det tankeforråd, man i forvejen har. Ikke blot tilføjes man som tilhører noget nyt, men også den tanke der formidles til en tilføjes i mødet noget nyt. Det er denne erkendelse, af at det sproglige møde kan være nyskabende, som ligger bag den kristne tanke om Gudsordet, der bliver kød, inkarnationen. For Det nye Testamente er jo ikke blot en fortsættelse af Det gamle Testamente. Uanset at Jesus fastholder at moseloven er sand og uforanderlig, så foretager han jo også en revision af Det gamle Testamente: I har hørt der er sagt til de gamle, ... men jeg siger jer. Og i den ypperstepræstelige bøn hvor Jesus beder for

alle der gennem disciplene hører hans ord beder han ud af en menneskelig solidaritet til sin guddommelige far. Forskellen mellem Sønnen og Faderen efter at Jesus blev menneske er at Jesus som menneske kender menneskelivets vilkår indefra, og gennem sin opstandelse og himmelfart tager han denne menneskelige erfaringshorisont med ind i evigheden. Derfor hedder det i Hebræerbrevet:

” Da vi nu har en stor ypperstepræst, som er steget op igennem himlene, Jesus, Guds søn, så lad os holde fast ved den bekendelse.

v15 For vi har ikke en ypperstepræst, der ikke kan have medfølelse med vore skrøbeligheder, men en, der er blevet fristet i alle ting ligesom vi, dog uden synd. **v16** Lad os altså med frimodighed træde frem for nådens trone, for at vi kan få barmhjertighed og finde nåde til hjælp i rette tid.”

Der er gennem kirkens historie gjort meget ud af Marias særlige kvaliteter: hendes renhed og uskyld ikke mindst. Men det Nye Testamente skildrer ikke Marias særlige kvaliteter. Det nye Testamente fastslår Marias menneskelighed. Af og til fremhæves det som en særlig kvalitet ved Maria, at hun til forskel fra Eva i Paradiset var lydlig mod Guds ord, mens Eva ulydig. Men selvom det ser smukt ud i den frelseshistoriske symmetri at modstille de to, så er der jo tale om noget vidt forskelligt. Eva fik et forbud. Maria stilles over for en konstatering: hun er udvalgt til at føde Guds barn. Hun føder ikke Jesus fordi hun tror eller fordi hun er lydlig. Hun føder Jesus, fordi Gud har

udvalgt hende til det og den udvælgelse bøjer hun sig for. Maria er menneske først og fremmest. Og det er stort set hvad vi ved om hende. Vi aner ikke om hun var smuk eller grim, blid eller skrap, klog eller dum. Men vi ved at hun var menneske. En ugift, men forlovet pige i byen Nazareth, det er, hvad vi ved om hende. Og i kraft af sin menneskelighed tilføjer hun gudsordet den erfaringshorisont, det ikke kan have med fra himlen, først og fremmest livet med døden som horisont. Men også livet med de daglige små glæder og sorger.

Somme tider kan man godt komme til at tænke: Hvad ved Gud i himlen dog om livet som menneske? Det er let nok at sidde i himlen og udstikke planer og regler og mål for menneskene på jorden. Lidt ligesom en arbejder på gulvet kan tænke: Vorherrebevares! Hvad aner de om produktionen der oppe i deres glaskontorer med deres hvide skjorter? Men evangeliet fortæller os takket være Maria: Jo, Gud kender menneskelivet indefra, nede fra. Han har prøvet det selv. For han blev født af en kvinde, en almindelig kone som først og fremmest var menneske med alt hvad det indebærer. Og fordi hun fødte Guds søn er den menneskelige erfaringshorisont nu trukket med ind i himlen. Vi har en Guds, der kender os på godt og ondt som det ene menneske kender det andet. Som kender vore vilkår, kender vore håb

og drømme, vores ansgt og sorg som sit eget håb, sine egne drømme, sin egen angst og sin egen sorg. Og helt særligt lærte han med en forfærdende klarhed det værste at kende, døden. Ikke bare som den ubestemte død, der en gang rammer os, men døden rykket helt nær på. Døden så grum som den er, når livets horisont rykker helt helt nær, og det kun drejer sig om timer og minutter.

Trods det holder Gud fast ved sit projekt. Med Jesu åbne øjne ser han alt det grufulde og forfærdelige i tilværelsen. Men han opretholder ikke desto mindre den verden og det liv han har ladet blive til. Og i tillid til hans og Marias søn Jesus må vi se vore liv på godt og ondt i øjnene og stole på, at han som var og er kærligheden selv ikke vil lade frygt og sorg og mørke og død få det sidste ord, men at han har en påskemorgen til os, som han havde det til Jesus.

Ordet blev kød, og i ordet er kød nu båret ind i himlen.

Amen.